

6. Fiskalni tokovi i politika

U Q3 je ostvaren konsolidovani fiskalni suficit od 21,5 mlrd. dinara (1,7% kvartalnog BDP-a), kao rezultat nastavka umerenog rasta javnih (i poreskih i neporeskih) prihoda i rasta javnih rashoda. Poreski prihodi su u Q3 umereno rasli, pri čemu je rast zabeležen kod svih poreskih oblika, osim kod akciza. Rast prihoda od većine poreskih oblika je u skladu sa dinamikom relevantnih makroekonomskih osnovica, dok je rast prihoda od poreza na dobit znatno sporiji od rasta profitabilnosti privrede. S druge strane, prihodi od akciza u Q3 beleže osetan pad, i to pre svega po osnovu akciza na cigarete, gde je zabeležen pad prihoda za gotovo četvrtinu u odnosu na isti period prošle godine. Ako do kraja godine ne bude osetnijeg rasta prihoda od akciza na cigarete, to bi moglo da sugerise da je ponovo došlo do rasta sive ekonomije u prometu duvanskih proizvoda. Javni rashodi su u Q3 zabeležili rast, i to po osnovu umerenog rasta tekućih rashoda (pre svega na plate i robu i usluge), te snažnog rasta kapitalnih rashoda, koji su u tom kvartalu zabeležili snažan međugodišnji rast. Shodno tome, u prvih devet meseci 2018. kapitalni rashodi su bili za preko 55% realno veći nego u istom periodu prošle godine, tako da su dostigli 3,3% BDP-a. Iako je rast kapitalnih rashoda poželjan, struktura rasta kapitalnih rashoda je takva da će efekti na privredni rast biti ograničeni, budući da je povećanje kapitalnih rashoda prevashodno posledica većih ulaganja u vojnu opremu uvoznog porekla, a ne u infrastrukturu. U prvih devet meseci 2018. godine, ostvaren je realni međugodišnji rast javnih prihoda (za 4%), kao i javnih rashoda (za 6,3%), te ukoliko se postojeći trendovi nastave, procenjuje se da će fiskalni suficit u 2018. iznositi oko 0,6% BDP. Veći fiskalni suficit od Srbije ostvariće devet evropskih zemalja, dok će ostale ostvariti manji suficit ili deficit, tako da će prosečan deficit u zemljama EU iznositi oko 0,4% BDP-a. Fiskalnim okvirom za 2019. u Srbiji je predviđen deficit od 0,5% BDP, što se ocenjuje kao adekvatno, ali bi za značajnije podsticajno delovanje fiskalne politike na privredni rast bilo potrebno osetnije povećanje kapitalnih ulaganja u infrastrukturu (pored planiranog rasta ulaganja u vojnu opremu), te značajnije smanjenje fiskalnog opterećenja rada, uz manji rast zarada u javnom sektoru. Javni dug na kraju Q3 iznosio je 23,9 mlrd. evra (oko 57,1% BDP-a), što je za oko 700 miliona evra više u odnosu na kraj 2017. godine, i to pre svega usled zaduživanja države unapred, radi otplate kreditnih obaveza koje dospevaju krajem godine.

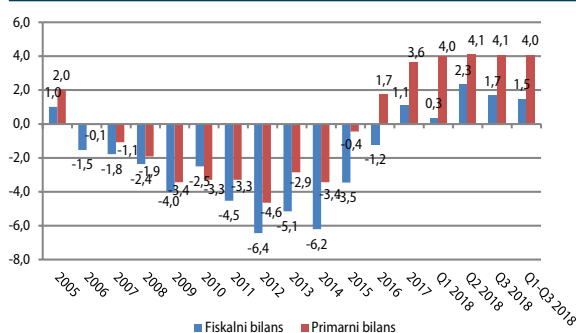
Fiskalne tendencije i makroekonomske implikacije

U Q3 je ostvaren fiskalni suficit od 21,5 mlrd. dinara (1,7% BDP-a)

U Q3 je ostvaren konsolidovani fiskalni suficit od 21,5 mlrd. dinara (1,7% kvartalnog BDP-a), a kada se isključe rashodi kamata, primarni suficit je iznosio oko 52,3 mlrd. dinara (oko 4,1% kvartalnog BDP-a). Fiskalni rezultat ostvaren u Q3 predstavlja neto efekat nastavka rasta javnih prihoda i nešto bržeg rasta javnih rashoda.

U periodu Q1-Q3 ostvaren je suficit od 54,3 mlrd. dinara (1,5% BDP-a)

Grafikon T6-1. Srbija: Konsolidovani fiskalni bilans i primarni bilans (% BDP)

Izvor: Obračun QM-a

Na nivou tri kvartala 2018. godine ostvaren je konsolidovani fiskalni suficit od 54,3 mlrd. dinara (tj. oko 1,5% devetomesečnog BDP-a), dok je primarni fiskalni suficit iznosio 149,3 mlrd. dinara (tj. oko 4% devetomesečnog BDP-a). Fiskalni rezultat ostvaren u ovom periodu predstavlja posledicu umerenog realnog međugodišnjeg rasta javnih prihoda, kao i rasta javnih rashoda. Rast javnih prihoda u prvih devet meseci 2018. godine ostvaren je po osnovu umerenog rasta i poreskih i neporeskih prihoda, dok je rast ukupnih rashoda pre svega posledica povećanja rashoda na robu i usluge i na plate, te snažnog rasta kapitalnih rashoda.

Javni prihodi u Q3 nastavljaju blagi rast, ali pre svega usled povećanja neporeskih prihoda

Javni prihodi su u Q3 2018. nastavili umeren realan međugodišnji rast, koji je iznosio 5,4%, i bio nešto brži nego u prethodna dva kvartala. U Q3 je ostvaren i umeren, realni desezonirani rast javnih prihoda u odnosu na prethodni kvartal¹ (za 1,5%). Do daljeg međugodišnjeg realnog rasta javnih prihoda u Q3 došlo je usled umerenog rasta poreskih prihoda, te snažnog rasta neporeskih prihoda. Na nivou prva tri kvartala 2018. godine javni prihodi su realno porasli za 4% u odnosu na isti period prošle godine, takođe po osnovu rasta i poreskih i neporeskih prihoda.

Poreski prihodi u Q3 rastu... usled povećanja prihoda od svih poreza, osim od akciza koje opadaju

Nakon usporavanja u Q2, rast poreskih prihoda u Q3 je ponovo ubrzan, tako da su oni bili realno veći za 3,6% u odnosu na isti period prošle godine, a solidan rast od 2,1% je ostvaren i u odnosu na prethodni kvartal. Na dinamiku ukupnih poreskih prihoda u Q3 uticao je snažan međugodišnji rast prihoda od PDV-a (za 7,4%), doprinosa (za 6,8%), poreza na dohodak (za 8,5%), kao i carina (za 7,3%), dok je rast prihoda od poreza na dobit bio nešto sporiji (3,2%). S druge strane, prihodi od akciza su nastavili dalji, relativno snažan realan pad, budući da je nakon međugodišnjeg pada za 6,2% u Q2, još veći pad (za 10,8%) zabeležen u Q3. Opšta ocena je da se dinamika prihoda od većine poreskih oblika, osim od poreza na dobit i akciza, može objasniti kretanjem relevantnih makroekonomskih poreskih osnovica. Rast prihoda od PDV je približan rastu potrošnje (npr. prometa u trgovini na malo), rast prihoda od carina odražava rast uvoza, dok je rast prihoda od poreza na dohodak i doprinosa približno srazmeran kumulativnom rastu zarada i zaposlenosti. Rast prihoda od poreza na dobit je znatno sporiji nego što bi se moglo očekivati shodno dinamici profitabilnosti privrede, a razlika se između ostalog, može objasniti i korišćenjem poreskih gubitaka za umanjenje tekuće poreske osnovice, u državnim preduzećima koja su u 2017. godini poslovala pozitivno, kao i oslobadjanjem od plaćanja poreza preduzeća koja su imala visoke investicije. Snažan međugodišnji pad prihoda od akciza ostvaren je pre svega usled drastičnog pada prihoda od akciza na cigarete, koji su u Q3 2018. godine bili za četvrtinu manji nego u istom kvartalu 2017. godine. Takođe se uočava da su prihodi od akciza na cigarete u prvih devet meseci 2018. za 4,3% realno manji nego u istom periodu prošle godine, i pored povećanja stopa akciza. Ukoliko u ostatku godine ne dođe do osetnijeg rasta prihoda od akciza na cigarete, ovi trendovi bi mogli ukazivati na ponovno povećanje sive ekonomije u domenu prometa duvanskih proizvoda, što bi trebalo pratiti i analizirati u narednim kvartalima.

Na nivou prvih devet meseci 2018. godine poreski prihodi su bili realno veći za 3,7% u odnosu na isti period 2017. godine, pri čemu je rast zabeležen kod svih poreskih oblika, osim kod poreza na dobit i kod akciza, koji su blago realno opali.

U Q3 se nastavlja agresivna naplata dividendi, što se negativno odražava na investicioni potencijal javnih preduzeća

U Q3 je nastavljen međugodišnji realan rast neporeskih prihoda (za 16,9%) započet u prethodnom kvartalu, pre svega usled uplata dividendi javnih i državnih preduzeća. Na nivou prvih devet meseci 2018. godine neporeski prihodi su bili realno veći za 5,5% u odnosu na isti period 2017. godine, što ukazuje da i pored dobrih fiskalnih rezultata, država nastavlja sa politikom agresivne naplate dividendi od javnih i državnih preduzeća, na taj način smanjujući njihov investicioni potencijal.

Javni rashodi u Q3 znatno rastu, pre svega usled povećanja kapitalnih rashoda, te izdataka na robu i usluge i na plate

U Q3 se nastavlja realan međugodišnji rast javnih rashoda, započet u Q1, pri čemu je u Q3 rast rashoda znatno ubrzan. Tako su ukupni javni rashodi u Q3 2018. zabeležili rast od 9,5% u odnosu na isti period prošle godine, dok je u odnosu na prethodni kvartal rast iznosio 2,8%, i to po osnovu umerenog rasta tekućih rashoda, te snažnog rasta kapitalnih rashoda. Na nivou prva tri kvartala 2018. godine javni rashodi su ostvarili realan međugodišnji rast za 6,3%.

Tekući rashodi u Q3 umereno rastu, kao neto rezultat rasta rashoda na plate, penzije i robu i usluge, te pada rashoda kamata

Tako su tekući rashodi u Q3 realno međugodišnje porasli za 5,5%, i to pre svega usled nastavka rasta rashoda na plate (za 6,4%), penzije (2,2%) i robu i usluge (11,8%). Ocenjuje se da je dinamika ovih vrsta tekućih rashoda u prvih devet meseci 2018. godine uglavnom bila u skladu sa planom. S druge strane, rashodi na kamate su u Q3 nastavili međugodišnji pad (za 3,5%), tako da su na nivou prvih devet meseci ukupni rashodi na kamate bili manji za 10,5% u odnosu na isti period prošle godine, pre svega usled kamatnih stopa i blage realne aprecijacije kursa dinara. Rashodi na subvencije su u Q3 zabeležili blagi međugodišnji rast (za 2,3%), dok su na nivou prvih devet meseci 2018. ovi rashodi bili realno gotovo nepromenjeni u odnosu na isti period prošle godine.

¹ Stope realnog rasta svih varijabli u odnosu na prethodni kvartal tekuće godine izračunate su na bazi desezoniranih podataka.

Kapitalni rashodi u Q3 rastu za 77,5%, a na nivou prvih devet meseci rast iznosi 55,6%

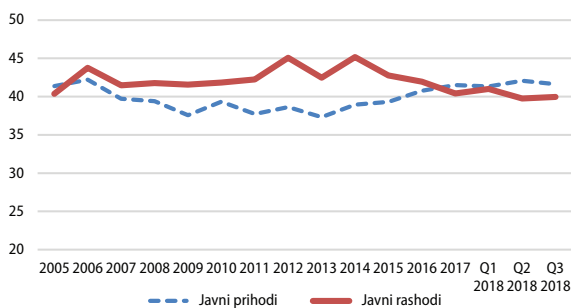
Rast kapitalnih rashoda je posledica većih ulaganja u vojnu opremu, a ne rasta ulaganja u infrastrukturu

Kapitalni rashodi su u Q3 bili realno veći za 77,5% u odnosu na isti period prošle godine, što predstavlja nastavak pozitivnog trenda iz prethodnih kvartala. Tako su u prvih devet meseci 2018. godine kapitalni rashodi realno međugodišnje porasli za 55,6% i iznosili su oko 3,3% devetomesečnog BDP-a. Dakle, zbog vrlo niske prošlogodišnje osnovice i pored visoke stope rasta u ovoj godini učešće kapitalnih rashoda u BDP je i dalje vrlo skromno.

Na snažan rast kapitalnih rashoda značajno je uticalo povećanje ulaganja u vojnu i policijsku opremu, koje se na godišnjem nivou procenjuju na oko 30 mlrd. dinara, što je za preko 30% iznad plana. Rast ukupnog iznosa kapitalnih rashoda se može oceniti kao poželjan, iako je sa kapitalnim izdacima od 3,3% BDP-a Srbija i dalje znatno ispod proseka zemalja Centralne i Istočne Evrope (4-5% BDP-a). Ipak, struktura rasta kapitalnih rashoda je takva da će pozitivan efekat na privredni rast biti ograničen, budući da je rast ukupnih kapitalnih rashoda pre svega posledica većih ulaganja u vojnu opremu, a ne u saobraćajnu, ekološku i ostalu infrastrukturu. Naime, ulaganja u infrastrukturu utiču pozitivno na rast privrede i sa strane tražnje i sa strane

ponude. Tako veća ulaganja u infrastrukturu, u trenutku realizacije dovode do angažovanja domaće radne snage i u znatnoj meri i domaćih materijala, što dovodi do rasta domaće tražnje. Osim toga, uspešna realizacija infrastrukturnih projekata utiče na unapređenje uslova poslovanja u Srbiji, čime se podstiču investicije i buduća proizvodnja. S druge strane, ulaganja u vojnu opremu ne utiču direktno na uslove investiranja i poslovanja u zemlji, a i efekat na strani tražnje je ograničen, budući da se ta ulaganja većim delom odnose na kupovinu uvozne opreme.

Grafikon T6-2. Srbija: Konsolidovani javni prihodi i javni rashodi (% BDP)

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

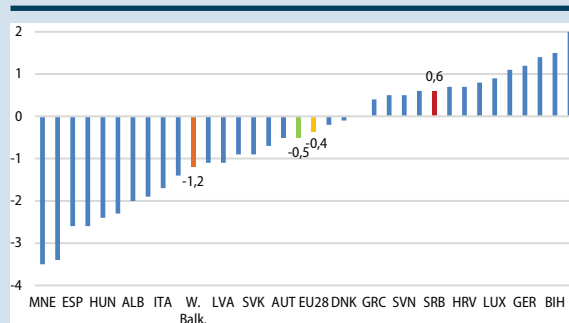
Fiskalna kretanja u Q3 su povoljnija od plana, tako da bi u 2018. mogao da bude ostvaren suficit od oko 0,6% BDP-a

Polazeći od uobičajene unutargodišnje dinamike, procenjuje se da su fiskalna kretanja i u Q3, kao i u prethodna dva kvartala bila povoljnija u odnosu na plan. Ukoliko bi se slična dinamika nastavila i u narednom periodu, i ne bi bilo vanrednih promena u politici javnih prihoda i javnih rashoda, procenjuje se da bi u 2018. godini bio ostvaren fiskalni suficit od oko 0,6% BDP-a, umesto planiranog fiskalnog deficita od 0,7% BDP-a.

Okvir 1. Fiskalni bilans u evropskim zemljama u 2018. godini

Prema revidiranim podacima o ekonomskim izgledima evropskih privreda u 2018. godini, objavljenim u jesenjem izveštaju Evropske komisije, 12 zemalja članica će u 2018. godini ostvariti fiskalni suficit, 15 zemalja će ostvariti fiskalni deficit, dok će jedna zemlja imati fiskalnu ravnotežu (Grafikon T6-3).

Grafikon T6-3. Konsolidovani fiskalni bilans u Evropi u 2018. godini, % BDP

Izvor: Evropska komisija i Svetska banka

U proseku će u 2018. godini zemlje EU ostvariti fiskalni deficit od oko 0,4% BDP-a, što je približno i proseku zemalja Centralne i Istočne Evrope (-0,5% BDP-a). Od zemalja Zapadnog Balkana, njih tri će ostvariti fiskalni deficit (Crna Gora, Makedonija i Albanija), dok će dve zemlje ostvariti fiskalni suficit (BiH i Srbija). U proseku, zemlje Zapadnog Balkana će u 2018. godini ostvariti fiskalni deficit od oko 1,2% BDP-a.

Shodno navedenom, ocenjuje se da će u 2018. godini većina evropskih zemalja ostvariti dobre fiskalne rezultate, što je delimično posledica povoljnih ekonomskih

kretanja, tj. solidne dinamike rasta evropskih privreda, a delom i posledica sprovedenih mera fiskalne konsolidacije u većem broju evropskih zemalja u prvoj polovini tekuće decenije. Osim toga, uočava se da će fiskalni rezultat koji će Srbija ostvariti u 2018. godini biti nešto bolji od proseka zemalja EU, CIE i Zapadnog Balkana, iako će veći fiskalni suficit od Srbije u ovoj godini ostvariti 9 evropskih zemalja.

Planirani deficit za 2019. godinu je adekvatan...

Kod definisanja opšteg fiskalnog okvira, potrebno je balansirati između zahteva za dugoročnom održivošću javnih finansija i potrebe da se i fiskalnom politikom pozitivno utiče na dinamiku privrednog rasta. U tom smislu, planirani fiskalni deficit od 0,5% BDP-a u 2019. godini se ocenjuje kao adekvatan, budući da bi njegova realizacija obezbedila dalji pad odnosa javnog duga i BDP-a.

...ali strukturne karakteristike fiskalne politike nisu dovoljno podsticajne za rast privrede

Kada je reč o uticaju strukture konsolidovanog budžeta za narednu godinu na privredni rast, uočavaju se tri grupe mera – povećanje plata i penzija, povećanje kapitalnih rashoda i smanjenje fiskalnog opterećenja zarada. Predviđeno povećanje plata od oko 9% se ocenjuje kao veće nego što je ekonomski opravdano, imajući u vidu očekivanu dinamiku rasta zarada u privatnom sektoru i privredne aktivnosti. Na taj način se nastavlja trend bržeg rasta zarada u javnom nego u privatnom sektoru, budući da je i u 2018. godini rast zarada u privatnom sektoru (koji je iznosio oko 5%) bio gotovo duplo sporiji nego i javnom sektoru. Efekat ekspanzivne politike zarada je delimično umanjen nastavkom zabrane zapošljavanja u javnom sektoru, tako da je očekivani rast platnog fonda srazmeran rastu BDP-a, usled čega se očekuje stagnacija relativne visine platnog fonda. Ipak, snažan rast zarada će se većim delom prelići na rast uvoza i pogoršanje platnobilansne pozicije zemlje, a može delovati i distorzivno na tržište rada, budući da je očekivani rast zarada u privatnom sektoru sporiji. Takođe, nije jasno po kojem kriterijumu su definisane diferencirane stope povećanja zarada, što je problem koji se ne bi javljao da je uveden sistem platnih razreda. Ponovno odlaganje uvođenja platnih razreda ukazuje na nedostatak kapaciteta države da takav sistem uvede, a može odražavati i odsustvo političke spremnosti na takav korak.

Fiskalnim okvirom za narednu godinu predviđeno je dalje povećanje kapitalnih rashoda, na oko 4% BDP-a, što je, bilansno posmatrano, ekonomski opravdano, ali nedovoljno. Stoga, sa daljim povećanjem kapitalnih rashoda bi trebalo nastaviti i u narednim godinama, kako bi se oni u dužem periodu stabilizovali na nivou od 4-5% BDP-a. Uticaj kapitalnih rashoda na rast privrede zavisi od njihovog iznosa, ali i od strukture. U tom smislu, uočava se da je veliki deo tog rasta kapitalnih rashoda u 2019. posledica značajnog povećanja ulaganja u vojnu i policijsku opremu, kao i u 2018. godini, što ima relativno ograničen efekat na rast privrede. S druge strane, nije planirano osetnije povećanje ulaganja u saobraćajnu i ekološku infrastrukturu, kao ni u objekte i opremu važnih društvenih delatnosti, kao što je obrazovanje i zdravstvo, što se ocenjuje kao negativno.

Smanjenje doprinosa na zarade za 0,75 procentnih poena se ocenjuje kao ekonomski opravdano, ali relativno skromno, tako da se ne očekuje da ima znatnije efekte na kretanja na tržištu rada.

Za rast bi bilo bolje da su značajnije povećane produktivne investicije, te da su osetnije smanjeni doprinosi na rad, uz sporiji rast zarada

Shodno navedenom, ocenjuje se da bi iz perspektive podsticanja privrednog rasta ispravnije bilo da je fiskalni prostor iskorišćen u većoj meri za povećanje produktivnih kapitalnih rashoda (ulaganje u infrastrukturu), te za osetnije smanjenje fiskalnog opterećenja zarada, uz sporiji rast zarada u javnom sektoru. Osim toga, potrebno je intenziviranje aktivnosti na restrukturiranju velikih javnih preduzeća (pre svega EPS-a), te intenziviranje procesa privatizacije državnih preduzeća (pre svega petrohemijskog kompleksa). Osim toga, potrebno je znatno unapređenje transparentnosti i kvaliteta upravljanja u javnim preduzećima, kako bi se smanjili rizici zloupotrebe javnih sredstava, kroz ekonomski sporne poslovne i investicione odluke menadžmenta tih preduzeća.

Analiza kretanja javnog duga

Javni dug Srbije na kraju Q3 2018. iznosio je 23,9 mlrd. evra (57,1% BDP-a)...

...a sa dugom lokalnih zajednica – 58% BDP-a

Na kraju Q3 2018. godine javni dug Srbije iznosio je 23,9 mlrd. evra (57,1% BDP), a uključujući i negarantovani dug lokalnih zajednica, javni dug je iznosio oko 58% BDP-a, što je za oko 100 miliona evra manje nego na kraju Q2, a za oko 700 miliona evra više nego na kraju 2017. godine, i to po osnovu rasta direktnog duga, dok indirektni dug nastavlja da opada. Rast apsolutnog iznosa duga u toku 2018. posledica je zaduživanja države unapred, radi otplate kreditnih obaveza koje dospevaju krajem godine.

Tabela T6-4. Srbija: Javni dug¹ 2000-2018.

	Kretanje javnog duga Republike Srbije u milijardama evra																
	2000	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	Q1 2018	Q2 2018	Q3 2018
I. Ukupne direktne obaveze	14,2	9,6	8,6	8,0	7,9	8,5	10,5	12,4	15,1	17,3	20,2	22,4	22,7	21,4	22,0	22,4	22,4
Unutrašnji dug	4,1	4,3	3,8	3,4	3,2	4,1	4,6	5,1	6,5	7,0	8,2	9,1	8,8	9,1	9,7	9,7	9,8
Spoljni dug	10,1	5,4	4,7	4,6	4,7	4,4	5,9	7,2	8,6	10,2	12,0	13,4	13,9	12,4	12,3	12,7	12,6
II. Indirektne obaveze	-	0,7	0,8	0,8	0,9	1,4	1,7	2,1	2,6	2,81	2,5	2,4	2,1	1,8	1,7	1,6	1,6
III. Javni dug (I+II+III)	14,2	10,3	9,4	8,9	8,8	9,8	12,2	14,5	17,7	20,1	22,8	24,8	24,8	23,2	23,7	24,0	23,9
Javni dug/BDP (QM) ²	169,3%	52,1%	36,1%	29,9%	28,3%	32,8%	41,9%	44,4%	56,1%	55,9%	66,2%	70,0%	68,0%	57,8%	58,2%	58,0%	57,1%

1) Prema Zakonu o javnom dugu, javni dug obuhvata dug Republike koji nastaje po osnovu ugovora koji zaključi Republika, po osnovu hartija od vrednosti, po osnovu ugovora, odnosno sporazuma kojim su reprogramirane obaveze koje je Republika preuzela po ranije zaključenim ugovorima, kao i emitovanim hartijama od vrednosti po posebnim zakonima, dug Republike koji nastaje po osnovu date garancije Republike ili po osnovu neposrednog preuzimanja obaveza u svojstvu dužnika za isplatu duga po osnovu date garancije, odnosno po osnovu kontragarancije koju daje Republika, dug lokalne vlasti za koje je Republika dala garanciju.

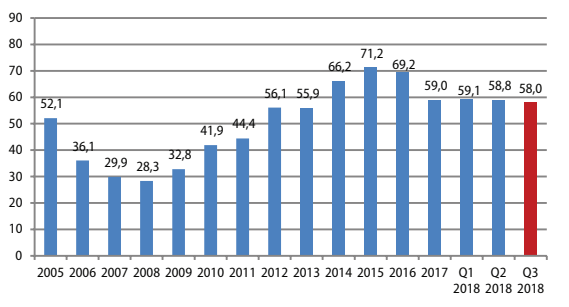
2) Procena Ministarstva finansija Republike Srbije

3) Procena QM (Kao osnov za poređenje koristi se suma nominalnog BDP u tekućem i u prethodna tri kvartala). Iznos ne uključuje negarantovani dug lokalnih samouprava

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF

Promene kursa dinara uticale na blagi pad javnog duga

Grafikon T 6-5. Kretanje javnog duga Srbije (% BDP)

Izvor: Obračun QM-a.

Do kraja godine očekuje se dalji pad javnog duga

U Q3 nije bilo značajnijih promena kursa dinara prema evru i američkom dolaru. Od početka godine do kraja Q3, kurs dinara prema evru je realno blago aprecirao, dok je u odnosu na američki dolar realan kurs stagnirao, tako da je kumulativno promena kursa dinara uticala na blago smanjenje javnog duga.

S obzirom da je u prethodnom periodu država obezbedila značajne iznose depozita, radi izmirenja obaveza koje se isplaćuju u decembru, uključujući i otplatu obaveza od oko 900 miliona evra, po osnovu obveznica

emitovanih 2013. godine, očekuje se da će do kraja 2018. Godine javni dug blago opasti, na oko 55-56% BDP-a.

Prilozi

Prilog 1. Srbija: konsolidovani bilans sektora države, 2010-2018. (mlrd. dinara)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				2018				
								Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4	Q1	Q2	Q3	Q1-Q3
I UKUPNI PRIHODI	1.278,4	1.362,6	1.472,1	1.538,1	1.620,8	1.694,8	1.842,7	450,0	503,8	497,5	522,1	1.973,4	473,8	526,9	536,9	1.537,6
1. Tekući prihodi	1.215,7	1.297,9	1.393,8	1.461,3	1.540,8	1.687,6	1.833,3	448,1	502,4	496,4	518,0	1.964,9	472,5	525,1	534,3	1.531,9
Poreski prihodi	1.056,5	1.131,0	1.225,9	1.296,4	1.369,9	1.463,6	1.585,8	386,4	444,9	438,7	447,9	1.717,9	420,0	456,4	465,3	1.341,7
Porez na dohodak	139,1	150,8	35,3	156,1	146,5	146,6	155,1	37,5	40,7	43,4	46,3	167,9	40,1	40,6	48,2	129,0
Porez na dobit	32,6	37,8	54,8	60,7	72,7	62,7	80,4	18,9	49,0	21,6	22,2	111,8	22,9	44,6	22,9	90,4
PDV	319,4	342,4	367,5	380,6	409,6	416,1	453,5	109,6	119,5	127,0	123,2	479,3	110,3	125,6	139,7	375,6
Akcize	152,4	170,9	181,1	204,8	212,5	235,8	265,6	64,9	65,2	78,3	71,6	279,9	76,9	62,2	71,5	210,6
Carine	44,3	38,8	35,8	32,5	31,2	33,3	36,4	9,3	9,7	9,9	10,8	39,7	10,0	10,4	10,9	31,3
Doprinosi	323,0	346,6	378,9	418,3	440,3	505,7	527,5	16,6	18,4	17,8	19,0	71,9	142,5	153,5	153,8	449,7
Ostali poreski prihodi	46,0	43,5	42,6	43,5	57,3	63,3	67,3	129,6	142,4	140,7	154,7	567,4	17,2	19,5	18,4	55,1
Neporeski prihodi	159,2	36,9	37,9	34,9	170,9	224,0	247,5	61,7	57,5	57,7	70,1	247,0	52,4	68,6	69,1	190,2
II UKUPNI RASHODI	-1.419,5	-1.526,1	-1.717,3	-1.750,2	-1.878,9	-1.844,0	-1.899,7	438,2	471,3	459,7	551,9	1.921,1	470,1	497,8	515,4	1.483,3
1. Tekući rashodi	-1.224,8	-1.324,8	-1.479,9	-1.549,8	-1.628,0	-1.696,6	-1.717,9	415,7	424,9	420,2	484,5	1.745,3	433,6	451,6	453,8	1.339,0
Rashodi za zaposlene	-308,1	-342,5	-374,7	-392,7	-388,6	-419,2	-417,7	102,5	108,2	106,4	109,3	426,3	116,0	117,4	115,9	349,2
Kupovina roba i usluga	-202,5	-23,3	-235,7	-236,9	-256,8	-257,6	-283,6	60,5	72,7	72,2	96,3	301,6	66,4	85,0	82,6	234,1
Otplata kamata	-34,2	-44,8	-68,2	-94,5	-115,2	-129,9	-131,6	47,4	25,4	31,3	17,1	121,2	42,0	22,1	30,8	95,0
Subvencije	-77,9	-80,5	-111,5	-101,2	-117,0	-134,7	-112,7	18,9	26,7	22,0	45,8	113,3	17,9	29,0	23,0	69,9
Socijalni transferi	-579,2	-609,0	-652,5	-687,6	-696,8	-710,0	-716,8	174,5	178,4	173,2	194,0	720,1	180,3	182,8	181,8	544,9
od čega: penzije	-394,0	-422,8	-473,7	-498,0	-508,1	-490,2	-494,2	123,1	124,6	123,9	126,3	497,8	128,6	130,2	129,6	388,4
Ostali tekuci rashodi	-22,9	-31,7	-37,4	-36,9	-53,7	-45,3	-55,6	11,9	13,6	15,2	22,0	62,7	10,9	15,3	19,7	45,9
2. Kapitalni rashodi	-105,1	-111,1	-126,3	-84,0	-96,7	-114,5	-139,3	12,0	35,5	29,7	56,6	133,9	28,9	39,7	54,0	122,5
3. Aktivirane garancije	-2,7	-3,3	-3,7	-7,9	-29,7	-30,1	-39,1	8,3	5,8	6,6	8,1	28,8	4,0	4,5	7,1	15,6
4. Budžetske pozajmice	-30,0	-25,0	-38,2	-35,6	-55,4	-2,7	-3,3	2,2	5,1	3,2	2,6	13,2	3,6	2,0	0,5	6,2
III KONSOLIDOVANI BILANS	-141,0	-163,5	-245,2	-212,1	-258,1	-149,1	-57,1	11,8	32,5	37,8	-29,8	52,3	3,7	29,1	21,5	54,3

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF.

Prilog 2. Srbija: međugodišnje realno kretanje konsolidovanog bilansa sektora države, 2010-2018. (%)

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017				2018				
								Q1	Q2	Q3	Q4	Q1-Q4	Q1	Q2	Q3	Q1-Q3
I UKUPNI PRIHODI	-1,5	-4,6	0,6	-2,2	3,2	3,1	7,5	5,3	5,5	0,3	3,5	4,0	3,6	2,7	5,4	4,0
1. Tekući prihodi	-1,5	-4,4	0,1	-2,6	3,3	3,3	7,4	5,2	5,6	1,0	3,0	4,1	3,3	2,4	5,1	3,9
Poreski prihodi	-2,5	-4,1	1,0	-1,7	3,5	0,3	7,2	6,1	6,0	4,1	3,1	5,2	7,0	0,8	3,6	3,7
Porez na dohodak	-3,9	-2,9	2,1	-12,2	-8,1	-1,2	4,5	5,6	4,1	2,9	6,2	5,1	5,3	-1,9	8,5	4,1
Porez na dobit	-3,6	3,9	35,1	2,9	17,4	-15,0	26,9	37,6	51,9	14,7	21,3	35,0	19,5	-10,6	3,2	-0,9
PDV	-0,7	-4,0	0,0	-3,8	5,4	0,2	7,8	2,4	0,3	8,3	-1,9	2,6	-0,9	3,3	7,4	3,5
Akcize	4,2	0,6	-1,2	5,1	1,6	9,4	11,4	9,6	-4,0	0,2	3,1	2,3	16,7	-6,2	-10,8	-0,8
Carine	-14,9	-21,5	-14,0	-15,6	-6,5	5,9	8,1	5,2	6,6	3,2	6,8	5,8	5,5	5,9	7,3	6,3
Doprinosi	-6,5	-3,9	1,9	2,6	3,1	-2,1	3,2	7,0	9,5	1,1	-2,7	3,8	8,2	5,9	6,8	6,9
Ostali poreski prihodi	14,5	-15,2	-8,8	-5,2	29,2	8,9	5,1	4,4	5,1	2,0	4,8	4,4	2,0	3,6	1,1	2,3
Neporeski prihodi	5,8	-6,1	-6,2	-8,7	1,5	27,9	9,3	-0,4	3,1	-17,3	2,5	-3,1	-16,3	17,3	16,9	5,5
II UKUPNI RASHODI	-1,7	3,3	4,3	-0,3	5,2	-3,2	1,9	-1,3	-1,8	-4,5	-0,6	-1,7	5,6	3,7	9,5	6,3
1. Tekući rashodi	-2,2	3,1	4,1	-2,7	2,9	-1,4	0,2	-0,1	-2,3	-3,0	-0,9	-1,2	2,7	1,1	5,5	4,2
Rashodi za zaposlene	-5,9	0,4	2,0	-2,6	-3,1	-9,7	-1,4	-0,4	-0,2	-1,4	-3,0	-0,9	11,4	6,6	6,4	8,1
Kupovina roba i usluga	-0,3	4,3	1,5	-6,6	6,2	-1,1	8,9	2,1	4,4	1,5	3,4	3,3	8,1	14,9	11,8	11,9
Otplata kamata	-0,3	17,4	41,9	28,8	19,3	11,2	0,2	0,2	-23,5	-5,0	-24,3	-10,6	-12,8	-14,5	-3,7	-10,5
Subvencije	40,6	7,4	29,1	-15,6	13,2	13,6	-17,3	1,8	6,9	3,6	-11,3	-2,3	-6,6	6,7	2,3	1,6
Socijalni transferi	13,9	5,8	-0,1	-2,1	-0,7	0,5	-0,1	-1,5	-2,4	-6,6	0,7	-2,1	1,7	0,6	2,5	1,6
od čega: penzije ⁵¹	-3,9	3,9	4,4	-2,3	-0,1	-4,8	-0,3	-2,2	-2,9	-3,2	-1,9	-2,2	2,8	2,7	2,1	2,6
Ostali tekuci rashodi	-6,1	23,9	9,9	-8,4	42,6	-16,7	21,4	7,7	-14,5	4,7	37,9	9,6	-10,1	10,6	26,8	10,7
2. Kapitalni rashodi ⁵¹	-11,8	5,3	6,0	-38,2	12,7	16,8	20,3	-33,2	9,7	-23,9	3,6	-6,7	136,8	9,6	77,5	55,6
3. Aktivirane garancije	-2,7	-3,3	-3,7	248,7	267,8	0,1	28,5	-7,9	-50,2	-22,5	-28,1	-28,5	-52,3	-23,4	4,7	-25,9
4. Budžetske pozajmice	-30,0	-25,0	-38,2	44,2	52,2	-95,1	20,8	243,9	372,7	219,7	267,5	283,9	62,2	-61,0	-83,7	-42,2

Izvor: Obračun QM-a na osnovu podataka MF.